

Verkennd natuuronderzoek ontsluitingsweg Wageningen UR

oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor
natuur

Definitief

Wageningen UR

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 23 december 2015

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek ontsluitingsweg Wageningen UR

Subtitel : oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 340323

Referentienummer : GM-0175721

Revisie : D1

Datum : 23 december 2015

Auteur(s) : mr. A.H. Tuitert

E-mail adres : daniel.tuitert@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ir. C.J. Jaspers

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ir. E. Groenenberg

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 66 00
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Voorgenomen activiteit	5
2	Natuurbeschermingswet	6
2.1	Toetsingskader	6
2.2	Inventarisatie	6
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	7
3	Flora- en faunawet	8
3.1	Toetsingskader	8
3.2	Methode	9
3.3	Voorkomende ecotopen	9
3.4	Planten	9
3.5	Vleermuizen	10
3.6	Overige zoogdieren	11
3.7	Vogels	11
3.8	Amfibieën, reptielen en vissen	12
3.9	Ongewervelden	12
4	Natuurbeleidskaders	13
4.1	Provinciaal natuurbeleid	13
4.1.1	Toetsingskader	13
4.1.2	Gelders Natuurnetwerk/Groene Ontwikkelingszone	13
4.2	Gemeentelijk natuurbeleid	14
5	Conclusies	17

1 Inleiding

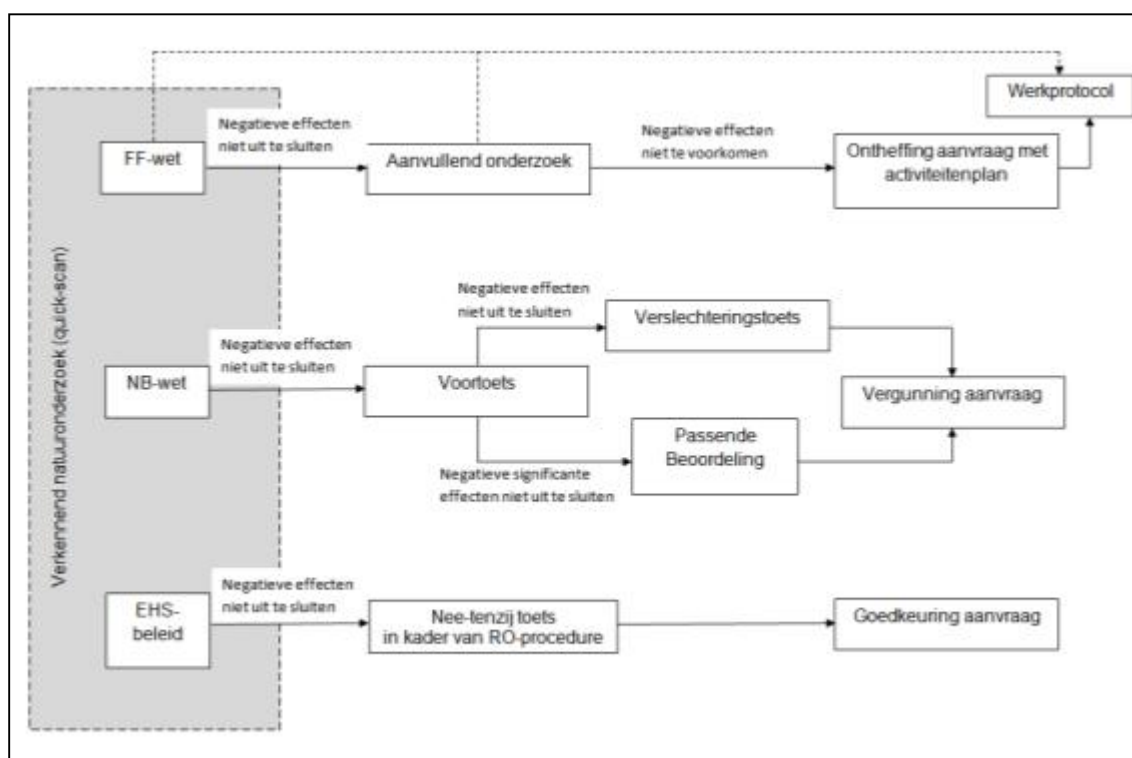
1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten:

- Flora- en Faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur.

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. In figuur 1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

1.2 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit bestaat uit de realisatie van een tweede ontsluiting van Wageningen Campus via de Bornsesteeg en de Kielekampsteeg (zie figuur 1.2). Het betreft een herinrichting van (een deel van) de Kielekampsteeg en de Bornsesteeg waardoor auto- en fietsverkeer beter van elkaar gescheiden wordt. De voorgenomen ontwikkeling heeft de volgende ruimtelijke consequenties die invloed kunnen hebben op flora en fauna:

- kap van enkele bomen;
- dempen/verleggen van enkele bermsloten/greppels;
- aanleg extra asfalt (fietspad).

Figuur 1.2 Ligging tracé (zwarte pijl).

2 Natuurbeschermingswet

2.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermde natuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig);
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten;
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel;
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten;
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied/Beschermde Natuurmonument op een afstand circa 1,6 km van het plangebied is gelegen.

Schema1 *N2000 gebieden in de omgeving plangebied*

Gebieden	Beschermingsstatus	Afstand ten opzichte van plangebied
Veluwe	N2000-gebied	1,6 km
Rijntakken	N2000-gebied	2,9 km

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied Veluwe ligt het dichtst bij het plangebied, op circa 1,6 km afstand. Van fysieke aantasting van het Natura 2000-gebied Veluwe is geen sprake. Ook effecten als gevolg van externe werking (verstoring door geluid en licht, verzuring/vermesting als gevolg van stikstofdepositie) zijn uitgesloten, omdat het plangebied op ruime afstand is gelegen van het Natura 2000-gebied Veluwe en er geen sprake is van een verkeersaantrekkende werking. Het plan zorgt enkel voor een beperkte verlegging van de verkeersstromen. Door de aanpassing wordt het autoverkeer en het fietsverkeer over de Kielekampsteeg en de Bornsesteeg beter gescheiden. Er is geen toename van verkeer door de aanpassing en dus ook geen toename van emissies of geluid. Tevens is er geen ecologische relatie tussen het plangebied en de beschermde natuurgebieden.

Geconcludeerd wordt dat geen sprake is van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied en/of op de wezenlijke kenmerken van een Beschermd Natuurmonument. Nadere toetsing in de vorm van een verslechteringstoets of een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van artikel 16/19 Nbwet is niet noodzakelijk.

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingskader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime.

- Algemene soorten (tabel 1-soorten)
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden.
- Overige soorten (tabel 2-soorten)
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is, dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort).
- Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)
Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:
 - er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
 - er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
 - er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn, indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaar-rond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstoringen van werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen, indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke, ontwikkelingen).

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFF;
- Waarneming.nl;
- Telmee.nl;
- www.ravon.nl;
- Arcadis 2014; Ecologie Bornsesteeg (kenmerk 077968006:A).

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling samen brengt met bronnenonderzoek de beschermde soorten (groepen) in beeld, die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het oriënterend veldbezoek heeft plaats gevonden op 25 september 2014 door een ecooloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of deze soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

3.3 Voorkomende ecotopen

In het plangebied komen de volgende ecotopen voor:

- bomen: Bomenrijen (eiken / gemengd);
- bermsloten/greppels (niet permanent watervoerend);
- wegbermen;
- agrarische gronden: grasland/akkerland.

3.4 Planten.

Bronnenonderzoek

Er zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten bekend uit het plangebied. Op en rond het campusterrein buiten het plangebied komen wel enkele beschermde plantensoorten voor, zoals akkerklokje, brede wespenorchis (tabel 1 Ffwet) en rapunzelklokje (tabel 2 Ffwet).

Oriënterend veldonderzoek

De begroeiing in het plangebied bestaat voornamelijk uit relatief voedselrijke wegbermen met enkele bomenrijen (overwegend eik). Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen binnen het plangebied, maar gezien de periode in het jaar waarin het veldonderzoek is uitgevoerd (september) zijn niet alle beschermde plantensoorten meer waarneembaar.

Gelet op het intensieve beheer van de wegbermen, worden beschermde plantensoorten ook niet verwacht in het plangebied. Alleen ter hoogte van de aansluiting van de Kielekampsteeg op de N781 is binnen het plangebied geschikte biotoop voor beschermde plantensoorten aanwezig. Hier is een grondwal langs de weg aanwezig waarop een schrale vegetatie aanwezig. Voor beschermde soorten als akkerklokje en rapunzelklokje die in de omgeving van het plangebied voorkomen, biedt deze locatie geschikte groeiplaatsen.

Toetsing Flora- en faunawet

Voorafgaand aan de uitvoeringswerkzaamheden moet aan de hand van aanvullend veldonderzoek naar vaatplanten worden vastgesteld of er (zwaarder) beschermde plantensoorten aanwezig zijn in het deel van het plangebied rond de aansluiting van de Kielekampsteeg op de N781. Indien daarbij zwaarder beschermde plantensoorten (tabel 2 en/of 3 Ffwet) worden aangetroffen, dan is een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet noodzakelijk tenzij gewerkt kan worden conform een goedgekeurde gedragscode Ffwet. Aangezien het dan zeer waarschijnlijk om tabel 2-soorten gaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt indien aanwezige exemplaren worden verplaatst, wordt een eventueel noodzakelijke ontheffing verleenbaar geacht.

3.5 Vleermuizen

Bronnen

Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend uit het plangebied. Op het aansluitende campusterrein zijn recent in opdracht van Wageningen UR wel diverse vleermuisonderzoeken uitgevoerd waarbij de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis zijn aangetroffen.

Oriënterend veldonderzoek

De bomen langs het tracé zijn bekeken op geschiktheid als verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. Boombewonende vleermuissoorten, zoals rosse vleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis, kunnen holtes, scheuren of loshangend schors in bomen gebruiken als verblijfplaats. Bomenrijen, zoals aanwezig in het plangebied, kunnen tevens dienen als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen.

In enkele oudere eiken langs de Kielekampsteeg en langs de Bornsesteeg zijn scheuren aanwezig waarin vleermuizen zouden kunnen verblijven. De bomen langs beide wegen vormen doorgaande lijnvormige landschapselementen die door vleermuizen kunnen worden gebruikt als vliegroute. Rondom de bomen kunnen vleermuizen foerageren op insecten, de aangrenzende erven vormen tevens geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Toetsing Flora- en faunawet

Enkele eiken binnen het plangebied bevatten scheuren waarin vleermuizen kunnen verblijven. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten. De bomenrijen langs beide wegen (Kielekampsteeg en Bornsesteeg) vormen tevens een geschikte vliegroute voor vleermuizen. In het plangebied is geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig rond de bomen langs beide wegen. Vooralsnog is niet voorzien in de kap van bomen langs beide wegen, waardoor geen effecten op mogelijk aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes of foerageergebied van vleermuizen optreden. Indien er toch bomen gekapt moeten worden, dan is aanvullend veldonderzoek nodig naar het gebruik van de betreffende bomen door vleermuizen. Als daarbij vaste rust- en verblijfplaatsen of vliegroutes worden aangetroffen, dan is een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Aangezien mitigerende maatregelen (ophangen vervangende vleermuis kasten, aanplanten nieuwe begroeiing) mogelijk zijn waardoor de gunstige staat van instandhouding van de mogelijk aanwezige vleermuissoorten niet in het geding komt, wordt een eventueel noodzakelijke ontheffing verleenbaar geacht.

3.6 Overige zoogdieren

Bronnen

Er zijn geen waarnemingen van overige (zwaarder) beschermde zoogdiersoorten in het plangebied. In de ruimere omgeving komen volgens de NDFF zwaarder beschermde soorten, zoals eekhoorn, steenmarter, boommarter en das voor.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is geen geschikte biotoop voor strikt beschermde zoogdiersoorten (tabel 3 Ffwet), zoals boommarter en das, aangetroffen in het plangebied. De bomen langs beide wegen bevatten geen voor boommarter toegankelijke holtes en er zijn geen dassenburchten/ pijpen aanwezig in de bermen van de wegen. Voor de overige beschermde soorten (tabel 2 Ffwet) eekhoorn en steenmarter kan het plangebied wel dienen als (onderdeel van het) foerageergebied. Er zijn geen eekhoornnesten in de bomen waargenomen, maar vanwege aanwezigheid van blad in de boomkronen, kan de aanwezigheid van eekhoornnesten niet geheel worden uitgesloten. Verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet in het plangebied aanwezig, de soort kan wel verblijven op langs de wegen gelegen erven.

Verder is in het plangebied geschikte biotoop aanwezig voor enkele algemeen voorkomende zoogdiersoorten (tabel 1 Ffwet), zoals veldmuis, aardmuis, bosmuis, bosspitsmuis, huisspitsmuis, mol, egel, bunzing en wezel.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor de algemeen beschermde zoogdiersoorten (tabel 1 Ffwet) die mogelijk in het plangebied voorkomen, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet ten aanzien van ruimtelijke ingrepen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is voor deze soorten niet noodzakelijk. Zwaarder beschermde soorten die mogelijk in het plangebied kunnen voorkomen, zijn eekhoorn en steenmarter (beiden tabel 2 Ffwet). Ten aanzien van verblijfplaatsen van de eekhoorn geldt dat vooralsnog niet is voorzien in de kap van bomen langs beide wegen, waardoor geen effecten op mogelijk aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort optreden. Indien er toch bomen gekapt moeten worden, dan is aanvullend veldonderzoek nodig naar het gebruik van de betreffende bomen door eekhoorns. Als daarbij eekhoornnesten worden aangetroffen, dan is een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet noodzakelijk tenzij gewerkt kan worden conform een goedgekeurde gedragscode Ffwet. Aangezien het een tabel 2-soort betreft en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt, wordt een eventueel noodzakelijke ontheffing verleenbaar geacht. Voor de steenmarter geldt dat geen verblijfplaatsen worden aangetast, maar een beperkt deel van het potentieel leefgebied van de soort (wegbermen). Er blijft voldoende geschikt foerageergebied voor de soort aanwezig in het omliggende agrarisch gebied. Er worden geen verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet overtreden ten aanzien van de steenmarter.

3.7 Vogels

Bronnen

Uit de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied enkele vogelsoorten voorkomen waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is. Het betreft de soorten buizerd, sperwer, steenuil, ooievaar, roek, boomvalk, huismus en grote gele kwikstaart. Daarnaast zijn diverse algemeen voorkomende (zang)vogels in en rond het plangebied waargenomen waarvan het nest niet jaarrond is beschermd.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de aanwezigheid van nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nestplaats in het plangebied. In de bomen, wegbermen en greppels langs de wegen zijn geen nesten aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nestplaats. Van de soorten waarvan uit het bronnenonderzoek blijkt dat ze in de omgeving van het plangebied voorkomen, bieden de bomen langs beide wegen alleen een geschikte broedplaats voor de buizerd en de roek. Van deze soorten zijn geen nesten aanwezig in de bomen langs beide wegen.

Wel kunnen diverse algemeen voorkomende (zang)vogels in het plangebied (bomen, struweel, greppels) broeden. Nesten van deze soorten zijn alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

Toetsing Flora- en faunawet

In dien de woning aan Achterkampweg wordt gesloopt, zal de vaste rust- en verblijfplaats van zeven paar huismus verloren gaan. Hierdoor ontstaat een overtreding met artikel 11 van de Flora- en faunawet, omdat verblijfplaatsen en bijbehorend leefgebied jaarrond zijn beschermd. Dat betekent dat in dat geval dat een ontheffing Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Ten aanzien van de algemeen voorkomende (zang)vogels die in het plangebied kunnen broeden (bomen, struweel, greppels), geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen voorkomen moet worden. Werkzaamheden dienen derhalve bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd te worden om te voorkomen dat broedende vogels worden verstoord. Indien dit niet mogelijk is, kunnen maatregelen worden getroffen waardoor wordt voorkomen dat vogels in het plangebied gaan broeden.

3.8 Amfibieën, reptielen en vissen

Bronnen

Er zijn geen waarnemingen van zwaarder beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen bekend uit het plangebied. In de ruimere omgeving van het plangebied komen volgens de NDFF zwaarder beschermde soorten, zoals kleine modderkruiper, levendbarende hagedis (tabel 2 Ffwet), bittervoorn en kamsalamander (tabel 3 Ffwet) voor.

Oriënterend veldonderzoek

Langs zowel de Kielekampsteeg als de Bornsesteeg zijn bermsloten/greppels aanwezig. Het betreft ondiepe bermsloten die een groot deel van het jaar droog staan. De bermsloten vormen geen geschikte biotoop voor zwaarder beschermde vissoorten en amfibiesoorten. De wegbermen zijn overwegend voedselrijk en bevatten geen schrale vegetaties die geschikt zijn als leefgebied voor beschermde reptielen, zoals levendbarende hagedis en hazelworm. Op basis van de aanwezige biotoop kan het voorkomen van zwaarder beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen in het plangebied worden uitgesloten.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor amfibieën, reptielen en vissen is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.9 Ongewervelden

Bronnen

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden bekend uit het plangebied en de ruimere omgeving. Volgens de NDFF komt binnen het Natura 2000-gebied Veluwe het zwaarder beschermde vliegend hert voor en langs de oevers van de Neder-Rijn de zwaarder beschermde rivierrombout. Leefgebieden van deze soorten liggen echter op grote afstand (> 5 km) van het plangebied.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden waargenomen in het plangebied. Beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, mieren, kevers) zijn in het plangebied ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van geschikte biotoop voor deze soorten. Het habitat van beschermde soorten ongewervelden betreft veelal bos-, heide-, moeras- en veengebieden, en dat ontbreekt in het plangebied.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor ongewervelden is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Provinciaal natuurbeleid

4.1.1 Toetsingskader

Het provinciaal beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- Gelders Natuurnetwerk (GNN) / Groene Ontwikkelingszone (GO).

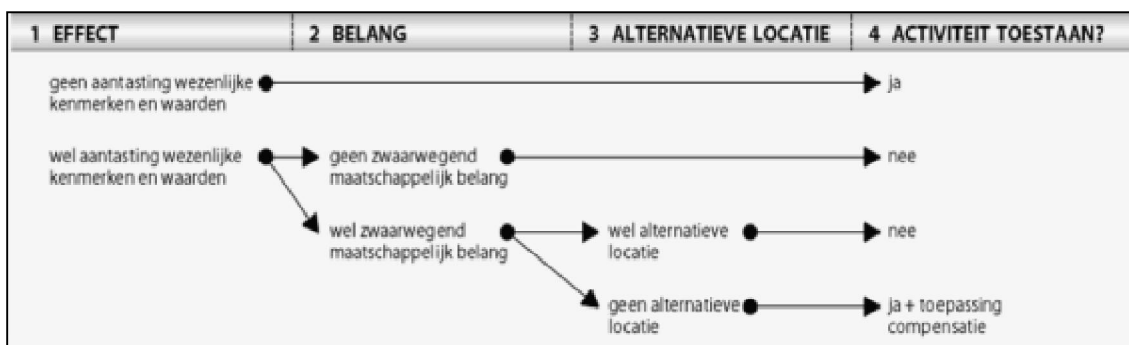
4.1.2 Gelders Natuurnetwerk/Groene Ontwikkelingszone

Toetsingskader

Provincie Gelderland heeft op grond van de Omgevingsverordening Gelderland natuurgebieden aangewezen als Gelders Natuurnetwerk (GNN) en/of als Groene Ontwikkelingszone (GO). De wettelijke bescherming van deze gebieden is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in GNN/GO gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een GNN/GO-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op GNN/GO uitkomst bieden om projecten in GNN/GO te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van GNN-/GO-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van een 'Nee, tenzij, procedure'. In provincie Gelderland is externe werking van GNN/GO niet van toepassing.

Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Voor de inventarisatie van GNN-/GO-gebieden is gebruik gemaakt van de gegevens van provincie Gelderland (Omgevingsverordening Gelderland 2015), zoals weergegeven in de Atlas Groen Gelderland. Uit deze gegevens blijkt dat de dichtstbijzijnde GNN-/GO-gebied (Veluwe) op een afstand van circa 1,6 km van het plangebied is gelegen.

Figuur 4.2 Begrenzing GNN/GO ten opzichte van het tracé (rode lijn).
Bron: Atlas Groen Gelderland.

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. Fysieke aantasting van GNN/GO is daarmee niet aan de orde. Ook verstoring is uitgesloten, omdat het plangebied op een zodanige afstand van GNN/GO is gelegen dat geen sprake is van verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden. Bovendien kent de Omgevingsverordening Gelderland geen bepalingen ten aanzien van externe werking voor GNN/GO, waardoor verdere toetsing in de vorm van een 'Nee, tenzij-toets' niet aan de orde is.

4.2 Gemeentelijk natuurbeleid

In 2007 heeft gemeente Wageningen het Landschapsontwikkelingsplan Binnenveld vastgesteld. Eén van de projecten uit het Landschapsontwikkelingsplan is de 'Noordelijke Ecologische Verbindingszone'. Dit betreft een geplande ecologische verbindingszone tussen Wageningen Hoog (de Veluwe) en de grens van gemeente Rhenen en gemeente Wageningen (de Grift, bij het Binnenveld).

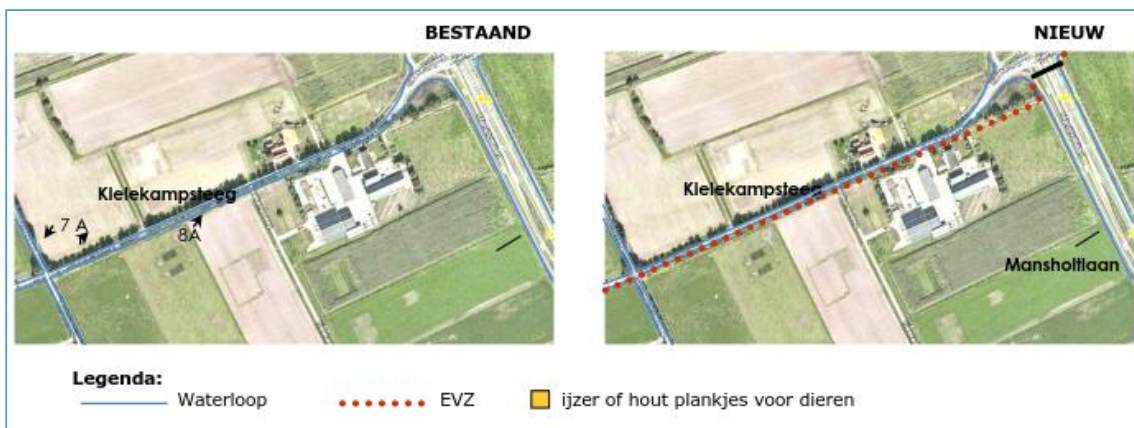
Er is sprake van verschillende activiteiten in het gebied, zoals agrarische, recreatieve, productieve en toeristische. De combinatie van deze activiteiten maakt het gebied aantrekkelijk voor bewoners en bezoekers. Een groot deel van het gebied is in eigendom bij Wageningen UR en is in gebruik voor agrarisch onderzoek. In een deel van het gebied zijn al ecologische voorzieningen gerealiseerd, zoals dassentunnels onder de Mansholtlaan en natuurlijke graslanden in het weilandje ten oosten van de Mansholtlaan.

Figuur 4.2-1: Globale ligging geplande gemeentelijke EVZ "Noordelijke Ecologische Verbindingszone".

Een deel van de EVZ ligt ter hoogte van het plangebied, het gebied tussen Bornsesteeg en Mansholtlaan. In een haalbaarheidsstudie van gemeente Wageningen (2013) zijn hier de volgende maatregelen gepland:

- 8A: de bomenlijn langs de zuidzijde van de Kielekampsteeg wordt gehandhaafd;
- 7A: aan beide kanten van de perceelgrens zijn grasstroken van ongeveer drie meter aanwezig. Geen inrichting en ingrepen (handhaven).

Figuur 4.2-2 Globale ligging geplande gemeentelijke EVZ 'Noordelijke Ecologische Verbindingszone' ter hoogte van de Kielekampsteeg.

De bomenrij langs de zuidzijde van de Kielekampsteeg en de daarnaast gelegen grasstroken blijven gehandhaafd. Extra verkeer over de Kielekampsteeg gaat dus niet ten koste van de EVZ. Omdat er tussen de geplande EVZ en de weg een watergang aanwezig is, zullen dieren niet snel op de weg terecht komen. Ter hoogte van de kruising Kielekampsteeg-Bornsesteeg waar dieren de weg moeten oversteken, zal echter een grotere kans op verkeersslachtoffers zijn dan in de huidige situatie. Dit zou opgelost kunnen worden door in het ontwerp van de EVZ te voorzien in een extra dassentunnel onder de Bornsesteeg, ter hoogte van de kruising Kielekampsteeg-Bornsesteeg.

5 Conclusies

Natuurbeschermingswet

Er zijn geen Natura 2000-gebieden en/of Beschermde Natuurmonumenten in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde Natuurbeschermingswetgebied betreft het Natura 2000-gebied Veluwe op circa 1,6 km afstand van het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde natuurwaarden in het kader van de Natuurbeschermingswet, ook niet over de band van externe werking. Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek noodzakelijk en er hoeft geen Nbwet vergunning aangevraagd te worden. Er zijn ook geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen.

Flora- en faunawet

Er zijn mogelijk enkele (zwaarder) beschermde soorten aanwezig in het plangebied. Dit betreft enkele algemeen voorkomen zoogdiersoorten (tabel 1 Ffwet), vaatplanten (tabel 1 en/of 2 Ffwet), eekhoorn (tabel 2 Ffwet), vleermuizen (tabel 3 Ffwet) en enkele algemeen voorkomende (zang)vogelsoorten.

Ten aanzien van algemeen beschermde soorten (tabel 1 Ffwet) geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet aan de orde.

Ten aanzien van vaatplanten van tabel 2 Ffwet geldt dat aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is om vast te stellen of deze aanwezig zijn in het plangebied. Indien een zwaarder beschermde plantensoort aanwezig is, dan is een ontheffing noodzakelijk tenzij wordt gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode Ffwet.

Ten aanzien van eekhoorn en vleermuizen geldt dat alleen aanvullend veldonderzoek noodzakelijk is wanneer bomen worden gekapt. Indien hierdoor vaste rust- en verblijfplaatsen en/of vliegroutes worden aangetast, dan is daarvoor een ontheffing noodzakelijk. Voor de eekhoorn geldt dat ook zonder ontheffing kan worden gewerkt, indien gebruik wordt gemaakt van een goedgekeurde gedragscode Ffwet.

Ten aanzien van de algemeen voorkomende (zang)vogels die in het plangebied kunnen broeden (bomen, struweel, greppels), geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen voorkomen moet worden. Werkzaamheden dienen derhalve bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels uitgevoerd te worden om te voorkomen dat broedende vogels worden verstoord. Indien dit niet mogelijk is, kunnen maatregelen worden getroffen waardoor wordt voorkomen dat vogels in het plangebied gaan broeden. Er zijn geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats in het plangebied aanwezig.

Gelders Natuurnetwerk / Groene Ontwikkelingszone

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde gebieden in het kader van het Gelders Natuurnetwerk of de Groene Ontwikkelingszone. Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek noodzakelijk. Er zijn geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen/beperken.

Samenvattende tabel

Aspect	Effecten	Nader veldonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Nbwet	Geen	Geen	Geen	Geen
Ffwet	Mogelijk	Ja Soorten: • Vaatplanten • Eekhoorn en vleermuizen indien bomen worden gekapt	Mogelijk	Mogelijk, ontheffing Ffwet
GNN/GO	Geen	Geen	Geen	Geen

* Mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Gemeentelijke EVZ

Ter hoogte van het plangebied is een gemeentelijke ecologische verbindingszone (EVZ) gepland, de 'Noordelijke Ecologische Verbindingszone'. In een haalbaarheidsstudie van gemeente Wageningen (2013) is aangegeven dat ter hoogte van het plangebied geen maatregelen nodig zijn voor deze EVZ. De bestaande situatie (bomenrij langs de zuidzijde van de Kielekampsteeg en de grasstroken daarlangs) is afdoende om dienst te kunnen doen als EVZ. De bomenrij langs de zuidzijde van de Kielekampsteeg en de daarnaast gelegen grasstroken blijven gehandhaafd. Extra verkeer over de Kielekampsteeg gaat dus niet ten koste van de geplande EVZ. Omdat er tussen de geplande EVZ en de weg een watergang aanwezig is, zullen dieren niet snel op de weg terechtkomen. Ter hoogte van de kruising Kielekampsteeg-Bornsesteeg waar dieren de weg moeten oversteken, zal echter een grotere kans op verkeersslachtoffers zijn dan in de huidige situatie. Dit zou opgelost kunnen worden door in het ontwerp van de EVZ te voorzien in een extra dassentunnel onder de Bornsesteeg ter hoogte van de kruising Kielekampsteeg-Bornsesteeg.